

Академик Милинко ШАРАНОВИЋ, , в. д. председника ЦАНУ

ПОЗДРАВНА РИЈЕЧ

Уважени академици,
Поштовани учесници скупа,
Драги гости,
Даме и господо,

Част ми је и задовољство да вас, у име Црногорске академије наука и умјетности, све срдачно поздравим и зажелим успјешан рад Научног скупа *Вријеме и њроџрес – Црна Гора на размеђу миленијума*, чији су организатори наша Академија и Универзитет Црне Горе.

Овим скупом наставља се успјешна сарадња двије највише научне институције у Републици – ЦАНУ и Универзитета Црне Горе – утврђена Споразумом из 1992. године, а који се, првенствено, односи на заједничко остваривање програма унапређивања науке и других видова и садржаја стваралаштва, који су од виталног значаја за црногорско друштво и државу.

Подсјећам вас да су ЦАНУ и Универзитет прије овог скупа успјешно организовали велики међународни научни скуп *Династија Петровић – Њеџош* (одржан 29. октобра до 1. новембра 2001. године, у Подгорици), а поводом 150-то годишњице смрти Петра II Петровића Његоша и 80 година од смрти краља Николе. Тим скупом смо успјели да вратимо дио дуга династији Петровић Његош, која је од једне мале и малобројне земље створила државу уважену у свијету, међународно признату и обликовану у смјеру тадашњег грађанског друштва. Поред овог скупа, ЦАНУ и Универзитет су заједнички организовали и друге манифестације везане за обиљежавање годишњице смрти великог црногорског пјесника Његоша.

Организацији научног скупа *Вријеме и њроџрес – Црна Гора на размеђу миленијума* приступило се у ЦАНУ са увјерењем да је ријеч о једној од најзначајнијих и најактуелнијих тема данашњице. Живимо у времену брзих и дубоких промјена и преображаја у друштву и брзог, али неравномјерног, научно-технолошког развоја и промјена у култури и образовању. Тај убрзани научни и културни прогрес пољуљао је темеље мно-

гим традиционалним институцијама друштва, науци, као и савременим политичким и идеолошким системима. За очекивати је да напредак науке и нових технологија доведе, постепено, до брисања тврдых географских граница међу државама и промјена економских и политичких интеграција у Европи и свијету. То је очигледно смисао глобализације, односно новог свјетског поретка.

Све је јасније да наука данас подстиче да се привреда у свијету брже интегрише у тзв „интерконтиненталну привреду”. Заостајање, а поготово изостајање из тог развоја, може сваку земљу да учини трајно подређеном, са крупним политичким посљедицама. Таква опасност посебно пријети малим државама, а таква је наша Црна Гора.

Цивилизацијски скок који је изазвала научно-технолошка револуција огледа се у стављању човјека у нови однос према природи, другим људима, средствима за рад, па и самим предметима рада. Мијења се контекст људског рада, као и живљења у цјелини. Поједине области људског дјеловања добијају квалитетно нове садржаје.

Модерно доба карактерише глобализација свих проблема који се јављују у друштву, односно њихово извођење на шири, па, чак, и планетарни план. Експлозивни развој модерне науке и технологије омогућио је успостављање згуснуте мреже и комуникација у свим доменима живота, привреде, културе, образовања. због такве могућности повезивања, збивања на једном крају истовремено се тичу и оних на другом крају планете, модерно друштво се метафорично означава као глобално село.

Очигледно је да је човјечанство на размеђу миленијума, односно на прагу „постиндустријске” цивилизације, изложено драматичним промјенама које се дешавају у свим сферама живота, а чији смо и ми судионици и актери.

Стога се поставља питање гдје је мјесто Црне Горе у тим новим процесима и како се она одређује према веома динамичном напретку науке и културе и према промјенама у свијету? Колико су природне и друштвене науке и умјетност допринијеле да прелаз из XX у XXI вијек буде још прогресивнији у смислу остваривања основних људских вриједности? Откуда вјештачке баријере између природе, човјека и друштва? Каква нам је урбана и рурална организација друштва? Који су прогресивни ефекти природних, биомедицинских, техничких и других наука и зашто нијесу онакви какве смо могли и жељели постићи? Шта су друштвене науке учиниле у погледу прогресивног карактера развоја друштва, демократизовања државе и успостављања „активности” друштва уопште? Какво је стање културе, образовања, језика, умјетничког стваралаштва, свијести о заједници са становишта прогреса и времена у коме живимо?

Ово су само нека од питања на која би требало потражити одговоре ситуиране у наш простор и вријеме на почетку Новог миленијума. Вјерујем да ћемо неке одговоре наћи у рефератима који ће бити саопштене на овом скупу.

На крају овог пригодног слова, желим да истакнем да се добит, односно профит, и данас и сјутра превасходно, стиче новим знањима. Уколико је више сопственог и оригиналног знања, утолико је добит већа и земља богатија и прогресивнија и у могућности је да прати ово убрзање времена. А та нова знања стичу се у јаким образовним и истраживачким институцијама. Зато вријеме у коме живимо неопходно налаже да се Академија и Универзитет, својим интелектуалним креативним снагама, заложу за остварење модернијег, савременијег образовног система, који ће одговорити потребама наше земље али и духу времена у свјетским релацијама, и који ће омогућити нашем подмлатку да се успјешно интегрише у свјетске друштвене, привредне, културне и друге токове.

Дозволите ми, цијењене колеге и учесници скупа, да вам захвалим што сте се одазвали позиву организатора скупа, са увјерењем да ћете својим саопштењима и учешћем у расправи допринијети расвјетљавању ове комплексне теме, каква је *Вријеме и прогрес*, с нагласком на виђење Црне Горе и њеног друштва у данашњем и будућем времену.

Још једанпут вас све топло поздрављам са жељом за успјешан и плодотворан рад скупа, као и да се угодно осјећате под кровом Црногорске академије наука и умјетности.

Хвала на пажњи!

